

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3:50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Beküldés a Fazekas-utcáról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytőzsdében.
Megjelenik délután 5 órakor.

A szervezkedő szabadelvűpárt.

Kassa, okt. 3.

Feltűnő nagy számmal tódulnak most Budapestre a volt szabadelvűpártiak tagjai.

Mi ez? Vérszagra gyűl az éji vad? Csinálják a Nemzeti társaskört.

Ne higgye azt senki egy pillanatra sem, hogy e cím valami szép és hazafias dolgot jelent. Ne higgye azt senki, hogy ez derék hazafiaknak nemzeti célokért való társulását jelent. Ne higgye azt senki, hogy nemzeti törekvéseinknek új erőssége, új bástyája épült föl ebben a társaskörben.

Nem hazafiak ülnek e körben, nem a nemzeti törekvések harcosai fegyverkeznek itt az új küzdelemre, hanem a volt szabadelvűpárt kártyázik és intrikál itt.

Az egykori szabadelvűpárti kör a pesti Dunaparton vette föl ezt a szépen hangzó nevet. A régi híres, helyesebben hírhedt szabadelvűpárti kör, ahonnan évtizedeken át szolgálták Bécsnek s Bécsnek szolgálva kormányozták Magyarországot, — csinálta most a névváltoztatást.

Amikor a szabadelvűség hajnala derengeni kezdett Magyarországon, fölvetették a kör gazdái a szabadelvű nevet, hogy átkos uralmukkal lejárássák az országban a szabadelvű eszmék népszerűségét. Most, a nemzeti küzdelmek korszakában, az egykori Deák-körből, amely szabadelvű körré vedlett át, „nemzeti társaskör“ lett. Most a nemzeti küzdelemnek akarnak ártani.

A bukott szabadelvűpártiak s a halva született haladóipártiak 173 tagja tömörül itt össze. Ide bujtak, itt állnak lesben, hogyha majd borul az ég, ha alkonyodik hazánk egén, előtörjenek.

Százhetvenhárman vannak itt az új, a politikai Bakony leleszkedő futóbetyárjai. Nem fokossal, nem puskával támadnak rá majd a hazafiakra, hanem az ő megszokott fegyvereik-

kel, a politikai eselszövénnyel, a Bécsben való árulkodással, a nagy árulással s a kicsinyes gáncoskodással s rágalmazással.

Azt írják, hogy a letűnt korszak valamennyi minisztere bent van ebben a nemzeti társaskörben. Csak ez egykori vezér, Tisza István gróf nincs közöttük. Ő Biharban akar talpra állani. Onnan ajánlkozik Bécsnek, ott védelmezi az osztrák érdekeket, ott csinálja a Bécsnek kedves politikát.

De hát nem tud ez a szabadelvűpárt meghalni? Avagy nem akar meghalni?

Mit akarnak? Mit remélnék? Ők hisznek a föltámadásban, ahelyett, hogy alászállnának a poklokra, az örök megsemmisülésbe.

Erőlködésük, a reménység utolsó szalmaszálába való kapaszkodásuk nevetségesen szánalmas. De azért nem szabad kicsinyelnünk létüket, a létért való kétségbeesett küzdelmüket.

Azért kell komolyan vennünk a bukott miniszterek, bukott képviselők ez új tömörülését, mert nincs kizárva hogy Bécsből nyujtják a fuldoklók felé a reménykedés utolsó szalmaszálát.

Csak fegyverszünet van, csak átmenetileg van nemzeti kormányzat, a nagy harc még csak ezután következik, vigyáznunk kell a belső ellen-ségre.

És ha Bécs megfogja sujtó karunkat, ha nem csaphatunk le teljes erővel az árulókra, ha nem kerülhetnek a vádlottak padjára s azután a börtönbe a hazaárulók, az alkotmánytiprók — új tömörülésüket, új szervezkedésüket figyelemmel kel kísérni.

A kegyelmet nyert gonosztevők sem kerülhetnek el bizonyos rendőri felügyeletet, kivált ha a visszaesés jelei mutatkoznak. A bukott rendszer férfainak ezzel az új szervezkedésével szemben, bármily hangzatos s bármily ártatlan cím alá buvik is az, legyünk mindig igaz résen.

Ők nem alszanak, ne hunyjunk mi sem szemet.
S. Z.

Rákóczi kassai temetése.

A nagybizottság ülése.

A részletes program.

Kassa város és Abauj-Tornavármegye törvényhatósági bizottságából és a közönség köréből alakult Rákóczi-ünnep nagybizottsága Rakovszky Endre dr. főispán és Semsey László dr. orsz. képviselő elnöklete alatt tegnap délután 5 órakor a vármegyházán ülést tartott, melyen megállapították Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak Kassán, valamint a megyében történő gyászszertartások és a diadalmenet programját. Semsey László a kormányt képviselte az értekezleten, amennyiben Wekerle miniszterelnök őt kérte fel és bizta meg a kassai ünnepség intézésével. E megbízatásnak a nagy ügryhöz méltó lelkesedéssel és fáradalmat nem ismerő tapintatos ügybuzgósággal felel meg Semsey, aki már napok óta Kassán tartózkodik s az ünnepség oroszlán részét eligazította. Most már teljes képét vázolhatjuk a századok során is ritkán jelentkező nagy-szerű nemzeti örömnapiak, mely minden részletében méltó a magyar lelkek által híven ápolat Rákóczi kultuszhoz. A felmagasztalás impozáns pompában, fejedelmet illető fényben bontakozik ki; híján a theatriális színezetnek az ünnep értékét mégis a méltóságos komolyság adja meg. Az ünnep rendező bizottság ülésén mintegy százan jelentek meg, két törvényhatóság közönségéből. Rakovszky Endre főispán lelkes szavakban üdvözli a megjelenteket. Nagy napok előtt állunk, melyek évszázadokon keresztül is ritkán fordulnak elő a törvényhatóságok életében, Kassát nagy szerencse érte, hogy itt helyeztetnek örök nyugalomra a szent hamvak. Es nagy kötelességet is ró a közönségre. Tettekkel beszéljünk. Üdvözli együttesen a két törvényhatóságot Kassát és Abaujmegyét, mely a szabadság küzdelmekben mindig találkozott s most együtt működik a kegyelet kifejezésében. Megalkították az intéző, beszélő, rendező, bandériális és abauji bizottságokat kassai és megyei tagokkal.

Eder Ödön polgármester, Puky Endre alispán jelentést tettek a két törvényhatóság közgyűlési határozatairól, melyek szerint Kassa a pályaudvarnál óriási gyászcsarnokot épít, a Fő-utcán 20 méter áthidalású diadalkaput emel, végig merre a menet áthalad lobogódiszben ékes árbócokat ver, a várost kivilágítja, vendégek elhelyezéséről tribünökben, barakban, lakásokban gondoskodik, míg Abauj Tornamégye Rákóczit az első megyei állomáson Nagyszaláncon várja, a hamvakat Takács Menyhért prépost praelátus által beszentelteti, a vaspálya mentén

KORHELY
LEVES,

HIDEG SÜLTEK ESTÉTŐL
HAJNALIG
GUTTMANN GYULA

Tátrakavéházában, Mészáros-utca 42. szám alatt.

Kassáig égő fátylakkal a községek népét sorakoztatja, a hegyeken örömmáglyákat gyújt, uribanderiumot szervez, ezenkívül 300 tagból álló korhü népbanderiumot s alsó-felső metzenzéfi polgárokból gyalogbänderiumot festői öltözetben.

A nagyszalánci festői váromot az ünnep alkalmával Forgách László gróf kivilágíttatja.

Ezután Semsey László vázolta nagyjából az ünnepség keretét. Orsovától Budapestig, valamint a fővárosban lezajló ünnep után október 28-án indul a fejedelmi hamvakat vivő külön vonat a kormány, az országgyűlés két háza, a törvényhatóságok küldöttségeivel Kassa felé. Zemplén megyét áthaladva Nagyszaláncon lépi át a megye határát, hol Abauj hódol a hamvak előtt, majd lassu menetben halad a vonat s Bárca állomáson 2 percre megáll. Ez Kassa határa, itt száll fel a város nagy küldöttsége s kíséri be a hamvakat. A külön vonat a teher pályaudvarnál megáll s a hamvakat magába záró koporsók az e célra épült nagy csarnokban helyeztetnek el. A külön vonat október hó 29-én hajnali 5 óra 17 perckor érkezik Kassára. Reggel 8 órakor kezdődik a gyászszertartás ugyanott, a régi Rákóczi vármegyék róm. kath. papsága által. A szertartást *Samassa egri biboros érsek végzi a kassai, rozsnyói, szepesi, szatmári rk. püspökök, az eperjesi, ungvári gr. püspökök* segédlete mellett, majd alkalmi egyházi dal következik s utána a kormány egy tagja mond méltató ünnepi beszédet. Követi ezt a nagy polgári énekkar dala.

A diszmenet.

Majd elindul a menet a következő program szerint:

A menetet megnyitja a lovas rendőrség. Utána halad lovon Hadik János gróf belügyi államtitkár díszben, mint a menet lovas kapitánya, követi 4 kürtös lovon, címeres zászlós harsonákkal. Majd Abauj-Torna vármegye és Rákóczi 14 más vármegyének népies lovas bandériuma négyes sorokban. Szabolcsvármegye 12 díszruhás lovas bandériuma. A 14 Rákóczi vármegye népies küldöttségei, egyenkint 20—40 taggal, saját zászlójukkal és a vármegyék színeit viselő válszallagokkal viszik a vármegyék koszoruját. Kassa város és a szomszédos városok iskoláinak küldöttségei. Egyletek és testületek küldöttségei zászlókkal és koszorúikkal. A fuvó zenekar, mely kuruc indulókat játszik. Temetési kornétát vivő városi tanácsosok, a törvényhatósági bizottság két tagjának kíséretében. Lovas herold, lován Magyarország címerével, lovat két csatlós vezet; utána két gyalog apród Magyarország és két gyalog apród Rákóczi fejedelem címerét viszi. Teljesen páncélba öltözött lovag, kezében arany buzogánnyal, lovát két csatlós vezet. Egy apród Rákóczi korabeli öltözetben piros bársony párnán aranytollas sisakot visz, akit két fegyveres testőr kísér. Egy apród lefelé fordított hegyű pallost visz, mellette 2 testőr. Egy apród az aranygyapjas rendjellel, 2 testőr kíséretében. Egy apród párnán arany lovagi sarkantyut és vezéri hotot visz s 2 testőr kíséri.

Ezt követi fekete harci mén arany himzésű alakokkal, (kerék felett repkedő sas, Rákóci címer alak) díszített fekete bársony takaróval, melynek földig érő uszályát két apród viszi. A mén két csatlós vezet. Majd az egyesített uri lovas bandérium következik, toborzva Rákóczi 14 vármegyéből; bandérium élén az ország zászlaját vivő lovas és 8—10 Rákóczi hadi lobogóit vivő lovas. A dalosok csapatja után jön teljes ornátusban hét egyházmegye világi és rendi

papsága, az aszisztáló papság, a püspökök és a pontifikáló egri érsek. A papság négyes sorokban halad és viasz gyertyát visz.

Három lámpát vivő lovas után jön a Rákóczi Ferenc fejedelem hamvait vivő halottas kocsit hat fehér ló által vonva. A gyász kocsinál minden pár lovat két csatlós vezet feken, három nyeregben ülő lovassal. A koporsó arany lángnyelvekkel himzett bibor terítővel lesz letakarva, közepén a Rákóczi és Zrínyi címer, tetején hermelin kucma és keresztbe tett kard. A terítő földig érő uszályát a Rákóczi vármegyék alispánjai viszik. A koporsó mellett mind két oldalon 3—3 apród halad az ország és a Rákóczi család címerpajzsával. A testőrséget Rákóczi 14 vármegyéjének alispánjai, Szatmárnémeti és Kassa polgármestere és két tanácsnoka képezik akként, hogy mindkét oldalon haladnak. Ezekon kívül két oldalt 24 viasz fátyla vivő, ugyancsak mind két oldalon a 14 vármegye 6—6 hajdujából alakított őrséggel. — A kocsit után 2 lámpát vivő lovas. A Rákóczi családnak női ágon leszármazó rokonai.

Ezt követi a második halottas kocsit négy fekete ló által vonva, melyen gróf Bercsényi Miklós és neje gróf Csáky Krisztina, gróf Eszterházy Antal és Sibrik Miklós hamvait tartalmazó koporsók nyugosznak. A terítő nemzeti színű az illető családi címerekkel. Két oldalt 2—2 címet vivő apród, 2 2 testőrrel és 6—6 fátyla vivővel.

A gyász kocsik után egymást követő sorrendben halad: Thaly Kálmán vezetése alatt a tetemeket Konstantinápolyból hazahozó küldöttség öt-öt tagja, — a miniszterelnök, jobbán a főrendiház, balján a képviselőház elnökével, a kormány tagjai, a főrendiház tagjai, a képviselőház tagjai. Utánuk Kassa és Szatmárnémeti városok és a Rákóczi vármegyék közönségének küldöttségei főispánjaik vezetése alatt, majd az ország többi vármegyei és városainak küldöttségei, a hatóságok. Bezárja a díszmenetet Abauj-Torna vármegye népies bandériumának második csapatja.

A menet a Klobusitzky-utcán át fejlődik a Fő utca felé, végig halad a Fő-utca keleti oldalán, az Erzsébet-téren megfordulva nyugati oldalán tér vissza a dómig.

A Rákóczi koporsóját a polgármesterek s alispánok viszik a székesegyházba, hol díszes szarkofagra helyezik s kezdetét veszi a rekvém. Az egyházi ének és zenekar Cherubini nagy requiemét adja elő. Majd kegyeletét leróni bocsátják a nagy közönséget a katefalk elé. Délután 5 órakor sirba teszik Rákóczit, az összes harangok zugni fognak s megkondul az ünnepre Kassára hozott borsói, zborói, regécei Rákóczi harang is.

Délben Abauj Tornavármegye közönsége diszközgyűlésben leleplezi Rákóczi életnagyságu arcmását. Az ünnep esti programja: város kivilágítás, toronyzene és a színház teraszán kuruc szerenádnak, a színházban diszeloadás az operai művészek közreműködésével.

Az ifjuság kordonja.

Rakovszky Endre dr. főispán ezután ajánlja, hogy a tanulóifjuság ne a menetben vegyen részt, hanem a kordonon belül, miként azt az utca tényleg megengedi, helyezkedjék el. Így láthatja a menetet s annak képe feledhetetlen benyomást hágy lelkületében. A bizottság a főispán bölcs indítványát magáévá teszi. Az ifjuság tehát a kordonon belül fog elhelyezkedni, négyes és nyolcas sorokban.

Indítványok.

Papp Illés dr. főrealiskolai tanár kéri, hogy a bizottság figyelmét terjessze ki a tribünökre s vegye elejét a közönség megszarolásának. Ugyazintén óhajtandónak tartja, hogy a gyászszertartáson a kassai dalárdán kívül más dalegyletek is közreműködjenek.

Rakovszky Endre megnyugtatója a felszólalót, hogy a bizottság gondoskodik a tribünjegyek árának megállapításáról s bizonyos percentet szed a vállalkozóktól Rákóczi kassai lovas szobrára. A színházi diszeloadás felemlét helyárainak bizonyos százaléka is a szoboralapot fogja illetni.

Lekly Gyula indítványozza, hogy az ünnep napján perselyekben gyűjtsenek Rákóczi szobrára. Az indítványt a bizottság elfogadja.

Semsey megbízatása.

Ehelyütt közöljük Wekerle Sándor miniszterelnök megbízó levelét, melyet a kassai ünnepségnek a kormány nevében való intézése tárgyában dr. Semsey László cs. és kir. kamarás orsz. képviselőhöz intézett:

Méltóságos Uram!

Méltóságod szóbeli nyilatkozatából örömmel értesültem azon hazafias elhatározásáról, hogy a II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak ünnepélyes haza hozatala alkalmából Kassán rendezendő országos gyászünnepély részleteinek megállapításában és kivitelében szíves készséggel lesz hajlandó közreműködni.

Ezt az önzetlen ajánlatát ez uton is melegen köszönöm s hálás vagyok érte már azért is, mert Méltóságodnak hazafias buzgalma, jó izlése és tapintata biztosítanak arról, hogy országos jellegű helyi ünnepély a fejedelmi hamvakat megillető módon úgy, de túlzott teatralis részleteket mellőző komolysággal fog lefolyni.

Midőn tehát felkérném Méltóságodat, hogy további teendők iránt Kassa szab. kir. város és Abauj vármegye hatóságai-val érintkezésbe méltotassék közlöm egyuttal, hogy a két törvh. b. közönséget egyidejűleg értesíttem, hogy a rendezőbizottságba az egész ünnepély rendezésének irányítása a kassai ünnepélynek az országos ünnepélyvel való összhangja hozatala végett képviselőmül Méltóságodat kértem fel, ki az elnöki tisztet végzendő, az állam pénztárból adandó javadalmazás felhasználása iránt intézkedik s velem, illetőleg itteni megbízottaimmal közvetlenül érintkezik és a kivitel tekintetében a közvetítést gyakorolja. Országos ünnep részletei tekintetében egyébiránt báró Forster Gyula főrend. tag és Romy Béla min. tanácsos urak készséggel fogják Méltóságodnak netán szükséges tájékoztatásokat megadni, mint a kiket ezen ügynek nevében intézésére felkértem, illetőleg megbíztam.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Wekerle s. k.

Politikai szemle.

(Honvédtüzérség az osztrák képviselőházban. — A Landwehr miniszter nyilatkozata. — A szerb vámháború. — Békére nincs kilátás.)

— Fővárosi politikai munkatársunktól. —

Budapest, okt. 3.

Az osztrák képviselőház tegnapi ülésén Steiner képviselőt és társai interpellációban

BORDAI forrás-víz

mege-üzletben, épügy vendéglőkben. — Főraktár Kassa és vidékére: **Vizy Domokos** fűszer- és csemege-üzletében. — 1 ltr.

üveg víz 10 fillér. 1/2 liter víz 6 fillér.

özv. grót. Forgách Sándorné uradalmából Vulkanikus kőzetből fakadó magashegyi forrás — A természet által legtökéletesebben átszűrt kristálytisza, egészséges ivóvíz. Ősídők óta mint könnyen emészthető, hasznos, sőt a nép körében mint csodahatású víz ismeretes. Természetes szénssavval telítve. — Kapható minden fűszer- és csemege-üzletében. — 1 ltr.

felvilágosítást kértek a tüzérségi kérdéssről. Utalván azokra a hírlapi közleményekre, amelyek a közös hadügyminiszter és a magyar honvédelmi miniszter között, a magyar honvéd tüzérség tárgyában lefolyt tanácskozásukra vonatkoztak. Az interpellációra Schönauich tábornagy, Landwerminister azonnal válaszolt és többek között a következőket mondotta: a delegációk által már megszavazott új ágyuk beszerzésével a tábori tüzérség szükségletei még nincsenek kielégítve s hogy a hadsereg ezen legfőbb fegyverneme hivatását betölthesse, megfelelő erősítésre szorul. Az útegek számának szaporítása ennek következtében elkerülhetetlen. Tervebe vétetett, hogy minden hadtestparancsnok a jövőben két ágyu ezredet és egy tarack ezreddel fog rendelkezni. Minnek következtében szükségessé vált a már meglévő tüzérezredek számának tizenöt ágyu és tizenegy tarack ezreddel való szaporítása. Miután ez a tizenöt ágyu ezred a honvédségi hadosztályoknak van szánva nyolc az osztrákoknak, hét a magyaroknak, fölmerült az a kérdés, vajon a föllátható tizenöt ágyu ezred mint a hadsereg vagy a honvédség ezredei állítandók-e fel? A természetes eljárás az volna, hogy ezek az ezredek mint a honvédség alkotó részei állítatnak föl, mert szükséges, hogy a honvéd-hadosztályok már most saját tüzérségükkel legyenek ellátva, a mely már a béke idején is állandóan bekebelezetett és a honvédség kötelekeibe teljesen beolvadna. Arra nézve, hogy a honvédségnek, úgy mint a gyalogság és a lovasság tekintetében már bir, az egyenértékű tüzérségi fegyvernem felállításával megadassék az önálló fejlődés, csupán katonai szempontok az irányadók. A kérdés pénzügyi oldalról szólva, hangsúlyozza a miniszter, hogy abban az esetben, ha a tervbe vett tüzérezredek minket illető része, a honvédség keretén belül állítatik fel, akkor természetesen Ausztria felmentetik ezen hét honvéd tüzérezred költségéhez való kvótászerű hozzájárulástól. Így a honvédségi tüzérezredek felállítása esetén, évenként több mint félmillióval csekélyebb lenne a kiadás, mint abban az esetben, ha az a felállítás elmarad és a tizenöt ágyu ezredet közös költségre kellene föllálatni.

Ez a kérdés azonban már tisztázásra vár és csak ha a honvédségi tüzérség felállítása Ausztriában és Magyarországon egy költségvetésileg, mint az ujoncjutalék megfelelő fölemelése tekintetében alkotmányosan biztosítva van, jöhet szóba közös költségvetés említett redukciója. A Magyar-Osztrák szerb vámháboru a legutóbb átadott elutasító jegyzék után olyan pontra jutott, hogy a békes kiegyezés, melyhez pedig Szerbiának ekszisztenciális érdekei fözödnek, közel jövőben alig remélhető. A szerb fővárosból olyan hírek érkeznek, hogy a szerb kormány a kérdéses ágyu megrendeléseket a creusotti Schneider-féle gyárban már megrendelte s Párisban a régi csoporttal a kölcsönt megkötötte. E hírek, melyeknek valósága ebben a pillanatban ellenőrizhetetlen, azt akarják valószínűleg dokumentálni, hogy Szerbia a legkomolyabban készül egy hosszú vámháborura. A politikai értesítő értesülése szerint a szerb kormány a magyar osztrák elutasító jegyzékre nem is szándékozik válaszolni, hanem megkezdte más államokkal a kereskedelmi szerződések tárgyalását, melyet október 14-ig be akarnak fejezni.

UJDONSÁGOK.

— **A rendező-bizottság ülése.** A Rákóczi rendező-bizottság ma délután 5 órakor a városházán Mihalik József elnöklete alatt ülést tart.

— **Abauj Tornamegye bandériuma.** Abauj Tornavármegye a Rákóczi ünnep alkalmából uri bandériumot állít ki, a szervezésre felkérte gróf Zichy Károlyt. A többi törvényhatóságok összesített bandériumát Forgách István gróf vezeti.

— **A szegedi vakok.** A vakokat gyámolító szegedi intézet körünkben időző és kiállításunkban működő három kedves vendéke nagy rokonszenynek örvend. A kiállítási perselyben az intézet javára a vendékek itt időzésének rövid ideje alatt 160 korona gyűlt össze.

— **A kiállítás idegen látogatói.** Vármegyénk lelkes alispánjának kalauzolása mellett a szomszéd vármegyéknek alispánjai látogatták meg kiállításunkat és nagy elismeréssel adóztak a kiállítást rendező kamarának. Az ágostai evang. felső leányiskola növendékei tegnap voltak kiállításunk kedves vendégei. Szerdán délután érkezett városunkba a késmárki felső kereskedemi iskola 40 növendéke, hogy a kiállítást megismerjék. A r. k. eperjesi női tanítóképezde összes növendékei a tanári kar vezetésével érkeznek csütörtökön városunkba, hogy a kiállítást megtekintsek. A vasutnál Siposs A. Gyula kamarai elnök fogadja a vendégeket.

— **A rendfenntartás.** A Rákóczi-ünnepségre vonatkozólag azt az értesítést kapták, hogy a csendőrök, rendőrök és detektívek kirendelésére vonatkozó hírtünk korai volt, mert ezt a részletkérdést, mint rendőri intézkedést, akkora tartják föl, mikor már az ideérkező idegenek számáról tájékozódást szerez a rendezőség.

— **Az iparkiallítás kiállítói az igazgatóság részéről felkértek,** hogy tényleg tartozásaikat péntekig rendezni sziveskedjenek.

— **A József főherceg szanatorium egyesület** javára újabban Merényi Józsefné urnó adományozott kézimunkát. Az egyesület vezetősége az adományért ez uton mond hálás köszönetet.

— **Hivatalos órák a rendőrségen.** A rendőrfőkapitány közhírré teszi, hogy a rendőrségen a hivatalos órák ezentúl, mint eddig délelőtt 9—12, délután 2—5 óráig, vasárnaponként pedig délelőtt 9—11 óráig tartanak. A hivatalos órákon kívül azonban egy rendőrtisztviselő ezentúl is, úgy egésznap, mint éjjel rendes ügyelési szolgálatot fog tartani.

— **A Szent-Imre kör közgyűlése.** F. hó 1-én tartotta első közgyűlését a kassai Szent-Imre kör kebelében alakult zenekör, amelyen a tisztviselők megválasztását ejtették meg. Elnök lett: gróf Csáky Adorján, karmester: Mutnyánszky Wladimir jh., jegyző: Dubay Kálmán jh., pénztáros: Ujlaki Ede jh. és szertáros: Reis Pál joghallgató. A zenekör nagy ambícióval készül a november 4-én tartandó hangversenyre, a melyen több számmal fog fellépni.

— **Meghíusult betörés.** Tegnap éjjel ismét betörők garázdálkodtak, de már kevesebb szerencsével. A Kossuth Lajos-utcai Schönberg-féle trafik-tulajdonosa, mikor ma reggel üzletét föl akarta nyitni, a vasredőny zárában alkulcsokat talált. A betörő valószínűleg munkájában megzavartatott.

— **A kincstári lovak.** A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, mely felhívja a figyelmet arra, hogy egyes községekben azok a vállalkozók, kiknél kincstári lovak vannak, ezeket más vállalkozóknak tovább adják. A miniszter utasítja az illetékes hatóságokat, hogy ezekről az esetekről az érdekelt mentelep-osztályoknak további eljárás végett jelentést tegyenek.

— **Szerelmi dráma a színházban.** Varsóból jelentik nekünk: A Sándor-színházban tegnapelőtt este véres jelenet folyt le. Ejjel 11 órakor megjelent ott egy Dubiovszki nevű fiatalember és revolverből többször rálőtt egy Sipovszka nevű táncosnőre, akivel régebben szerelmi viszonyt folytatott. Azután maga ellen fordította fegyverét és halántékába lőtt. A táncosnő vértől boritva összerogyott. A színházban óriási rémület támadt és a közönség sietve menekült. A táncosnőt kórházba szállították, de még utközben meghalt, Dubiovszki sebe nem veszedelmes.

Színház, művészet.

Vénusz.

(Vigjáték 3 felvonásban, írta Ruttkai György.)

Ruttkai György tolla, kipróbált engedelmes szerszám, mely meg nem akasztja a gondolatok árját és amelylyel úgy forgat mestere, mintha pehelykönnyű lenne. Pedig nehéz jószág ám egy írótooll és erő kell hozzá, hogy a papiros egyik szélétől a másikhoz elérjen.

„A toll hegyén megakad a szó” — mondta Deák Ferenc, de Ruttkai nem ismeri ez igazságot, mert neki mestersége a tollforgatás és hosszú évek óta úgy kicsiszolódott már a fegyvere, hogy tennakadás nélkül szolgálja gazdáját.

Igy hát minden szép és okos gondolat, mely csak belefér a mese keretébe, jó elhelyezést talál. Gondolata pedig sok és jó van Ruttkainak, olyan gondolatok, melyek egy vizsgálódó agyban szülemlenek meg a boncaszatalnál. Mert a jó kritikus mi más, mint egy kutató, boncoló tudós, aki szétfejt az eszmetermékek összebogózott szárait, kioperálja belőlük a nem odaváló elemeket, szóval vándos az eleven husban, de keze nyomán játékony seb fakad. Ruttkai pedig híres kritikus.

Meg is látszik a munkáján, hogy már sok, sok szindarabot boncolt életében és eközben sok tapasztalatra tett szert. Ezeket mind értékesíteni akarja s így áll elő az a helyzet, hogy műve olyan lett, mint az a csoportfénykép, mely sok külön felvételtől van mesterségesen összeállítva s amelyen a fényképész maga rajzolja meg a hátteret, a környezetet. Egészében sikertült alkotás, részletei találók s művésziiesen kidolgozva, mégis beható szemlélés után eltűnnek az egyes körvonalai s látszik, hogy a külön feltételek önhatalmulag illesztettek be a keretbe.

Nincsen a darabban egy bántó, vagy izléstelen mondas, csupa finom és szellemes ötlet, ami elhangzik, nincsen egy rossz, vagy felesleges jelenet, csupa érdekes és vig helyzet az, ami lelétszódik, de az egész darab megtekintése után feltűnik, hogy a jelenetek egymásutánja, a helyzetek csoportosítása kissé erőszakos, nem elég természetes. Persze, mire észrevesszük ezt, már késő, mert közben igen jól mulattunk, finom, igazi műélvezetben volt részünk.

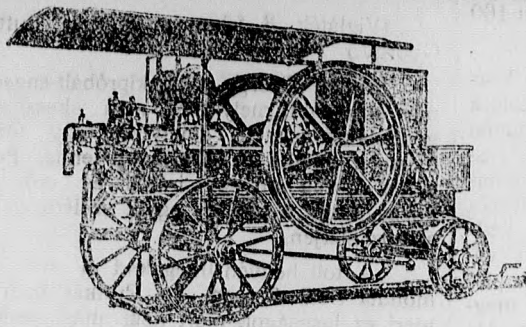
A mese egy Vénusz szobor körül szövődik, melynek Karády báró (Rác Ede) az alkotója s amelyhez modellt Gáthy Erna (Fáy Flóra) állt. Ez a modell kérdés képezi a bonyodalmat, mert Bántelky képviselő neje (Takács Mariska) kerül gyanuba miatta s éppen a saját hiúsága és nagyravágyása juttatják hinárba, ahonnan csak nehezen tud szabadulni.

Sok derüs jelenet, komoly és vig helyzet váltja fel egymást, melynek során két házasság kötöttek és egy megrendült frigy nyer megerősítést.

Az előadás kitünő volt.

Rác Ede kétségtelen művészi fejlődésről tett tanúságot. Mióta nem láttuk, teljes szinpadit ruttint szerzett. Paszsziv szerepében is érdekesen ábrázolta a szenvedély erejét.

Szénásinak senki sem hitte el, hogy 39 éves budapesti író. Nagyon fiatal volt. Faragó és Czobor igen sikerült figurákat nyújtottak, Szegő és Bartha is jó volt. Ugy a nő, mint férfi szerepek között azonban első helyen állt a Fáy Flóra alakítása, akinek minden mozdulata beszédes, minden szava átgondolt, művészi. Takács Mariska igen ügyesen adta elő szerepét. Etsy Emilia pedig maga a megtestesült naiv báj. Follinusz és Bartha is játszottak. (—*der.*)

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI CÉLOKRA
LEGJOBBAN BEVÁLT
BENZIN MOTOROK

pari és malomhajtásra
0 legolcsóbb üzemű 0

◀ * Szivógázmotorok legelőnyösebben kaphatók
Beck és Gergely motor- és gépgyárában
BUDAPEST, V. VÁCI-UTCA 12

HALTENBERGER BÉLA

RUHAFESTŐ, VEGYI-TISZTÍTÓ ÉS GŐZMOSÓ GYÁRA.

Telefon 70.

Telefon 70.

5

nap alatt

TISZTÍT, FEST

ruhát, felöltőt, téli-kabátot, bőrkabátot, szőrmét,
függönnyt stb.

50

fillérért kilogrammonként (20 kg. mennyiségűnél)
mos és házhoz szállít szárított és mángorolt
állapotban

HÁZI FEHÉRNEMŰT.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a Kossuth Lajos-u. 3.,
Fő-utca Andrassy palotában levő és Szerecsen-utca
3. szám alatti felvételi üzletekben.

Alapított 1844.

Alapított 1844

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

a cs. kir. szab.

Triesti Általános Biztosító Társaság
(Assicurazioni Generali),

Magyar Jég- és Viszontbiztosító részvénytársaság és
Első O. Általános Baleset Ellen Biztosító Társaság
főügynöksége a székesegyházzal szemben, saját házában.

Takarékbetétek könyvecskére és folyó-számlára. Váltók és kisor-
solt értékpapírok leszámítolása, beszédése.

Kölcsönök váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra és folyó-
számla alakjában.

Értékpapírok, okmányok, ékszerek megőrzése.

Váltóüzletében értékpapírok, külföldi pénzek vétele és eladása tőzsdei
árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági óvadékok letételénél.

Külföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszédése.

Osztálysorsjegyek eladása.

Hítellevelek és pénzáttalálás bármely külföldi városba csekély díj mellett.

Safe Deposit pénzszekrények.

Postai megbízások azonnal elintéztetnek és fölvilágosítások
készséggel adatnak.

Kiadó: Muranyi József.

FARKAS ADOLF

pékiparos,

villanyerőre berendezett sütőde.

Kassa, Nagy-Ludmány-utca 12. sz.

Fióközletek: Kossuth L.-u. 3., Fő-utca 3.,
Domonkos-tér, Pesti-ut 7. és Gát-sor 1. sz.

Készítményei a legnagyobb kedveltségnek
örvendenek. — Süteményei és kenyerei jó-
ízűek és olcsók.

Géppel dagasztás!

Elismert legjobb módszer.

ZONGORA

Olcsón eladó Erzsébet-tér 7.

Dudinszky Viktor

épület- és butor-asztalos
Pesti-ut 3. KASSA. Pesti-ut 3.

Készít mindenféle megrendelés
szerinti stílusban:

ebédlő, háló, uri dolgozó
és különféle

szobaberendezéseket.

Rajzokat, terveket, butermintá-
kat kívánatra bemutat.

**Modern kivitelű butorokban
nagy raktár.**

Tartós, gondos munka, olcsó versenyárak.

Elvállal:
épület- és egyéb asztalos-munkát.

RICHTER KÁROLY

BUTOR-,

MŰ-és ÉPÜLET-

ASZTALOS

KASSA, FŐ-UTCA 90.

AJÁNlja SAJÁT KÉSZIT-

MÉNYŰ MODERN, IZLÉ-

SES ÉS TARTÓS BUTO-

RAIT. — EGY BAROK

SZOBA OLCSÓN ELADÓ.

Nyomatott VITEZ A. UT. KASSA